

Diari portantveu de l'Esquerra Republicana de Catalunya a les comarques tarragonines

“La Revolució i l'Agricultura”

Conferència d'Antoni M.ª Sbert pronunciada en la tribuna del Foment Nacionalista Republicà la nit del 28 de maig de 1932

Responent a la gentilesa de les paraules de presentació, pronunciades pel company Loperena, vull dir-vos ue jo soc un català de Mallorca, un català d'aquelles terres que els catalans conqueriren i que mai faré traïció a la meva raça. Per això en aquests moments trascendentals per a Catalunya, jo, català, mallorquí, faig el meu romiatge per les terres hispàniques per tal de sembrar-hi la llavor dels vostres ideals que són els meus. Faig, doncs, professió de fe liberal, puix que de catalanista no és necessari ja que l'accent de la meva paraula delata al mallorquí i un mallorquí ha d'ésser necessàriament un bon devot de Catalunya.

No vine avui davant vostre per tal d'actuar de teoritzant; no pretene més que informar-vos del que és la revolució aplicada a l'agricultura. Parlaré sensillamnt, sense enfarfeces retòriques i sense cercar en la fuga oratòria imatges enlluernadores. Amilcalment, tranquil·lament us exposaré la meva visió del problema de la terra.

Tota reforma pot ésser revolucionària i pot no ésser-ho. Serà revolucionària quan es trenquen motllos, quan es transforma l'essència de les coses; no serà revolucionària quan no es produeix transformació, quan solament es modifica la forma, això es: quan es reforma

Feta aquesta definició, cal preguntar: Què és fonamentalment l'agricultura? Què és la propietat de la terra? L'agricultura no és simplement la propietat de la terra ni és tampoc el cultiu. Avui agricultura és indústria. En aquests temps d'industrialització no es pot esguardar el problema de la terra des del mateix punt de mira que anys enrera.

Els esperits simplistes creuen que la solució rau en donar la propietat de la terra al qui la cultiva. Aquest sistema constitueix una aspiració sentimental; un mitjà de donar satisfacció a la sensualitat de posseir ço que cobegem; però jo dic que el fet de la possessió

no garanteix el treure de la terra tot el que ella ens pot donar i tot el que és capaç de treure'n el cultiu intel·ligent ordenat per una ma experta i tècnica. El donar en propietat la terra al qui la treballa — en termes generals — no seria una reforma revolucionària puix que la veritable revolució deu actuar en la manera de distribuir els productes que la terra pot proporcionar a la societat. Repartir la terra és mantenir el concepte arcaic de la propietat i per tant tota reforma que descansi en aquests principis tradicionals serà solament una reforma conservadora. La reforma agrària orientada en el sentit de repartir la terra, va fracassar a Roma 2 mil anys enrera; ha fracassat modernament a Itàlia produint el feixisme i també a Rússia en el primer període de la revolució. Aquí no ha fracassat perquè no ha arribat a implantar-se malgrat els diversos projectes concebuts pels estadistes de tots els temps, entre els que recordo Carles III, Jovellanos, Joaquim Costa i fins l'Alba, el qual desgraciadament intervé encara en la política de l'Estat.

En tota revolució agrària s'han de tenir en compte dos factors: el de les contrades on sobra terra i el de les en què la terra manca; el de les terres de gran valor i el de les terres desvaloritzades. A València i a Catalunya, per exemple, on les terres són de gran producció, la reforma agrària no pot tenir la mateixa orientació que a les regions de terra miserable i trista. Les terres són pobres o riques segons la qualitat i intensitat del

cultiu que permeten. No poden regir les mateixes normes per aquelles terres en les quals l'home hi llença la llavor i espera a què les pluges facin el miracle de la collita, que per aquelles en què l'home hi treballa dia darrera dia per a obtenir-ne la màxima producció. Hi ha, per tant, dues reformes a fer: Una per a les terres riques i altra per a les terres pobres. El

projecte que ara s'està discutint al Parlament no distingeix un cas de l'altre; no es refereix més que a les terres sobreres; del nostre cas no en parla.

Vegem ara què cal fer en ordre a la distribució de la terra: En el cas de les terres de cultiu restringit, l'Estat pot cedir-les mitjançant el cobrament de cànon anuals tal com, per exemple, es fa amb les mines. En el cas de les terres de cultiu intensiu l'Estat deu entregar a l'home la porció de terra que ell i els familiars que amb ell convi-

uen poden cultivar. Vull aclarir amb exemples la bondat de les teories exposades. Suposem que regeix el sistema de repartiment i que una extensió de 400 hectàrees de secà s'ha parcel·lat per a adjudicar-ne 15 hectàrees a cada home. Cada home amb pocs dies de treball hauria llaurat i sembrat el seu tros i després hauria de vagar, puix que no podrà ajudar als seus veïns perquè tots haurien sembrat i acabat la tasca al mateix temps. Adhuc acceptant que la collita sigui esplèndida, el producte no abastarà al sosteniment del cultivador perquè no és lògic superar que el treball d'uns dies proporcioni el

ANTONI M.ª SBERT

pa de tot l'any. I si l'anyada és dolenta? Si la collita falla...? Pitjor encara. Qui acudirà a ajudar al pagès dissortat? L'Estat...? I qui és l'Estat? L'Estat són els mateixos pagesos, sou vosaltres; i si vosaltres sou pobres, pobre serà l'Estat.

Les terres de règim cerealista no poden parcel·lar-se. Les terres de secà no poden ésser de cadascú sinó que han d'ésser de tots per a què les treballin tots plegats aprofitant els avantatges de la cooperació. Hi ha qui diu que l'individualisme tan arrelat en la nostra gent és un obstacle insuperable per al bon endegament del règim de treball en conjunt. No sé si aquesta apreciació és justa o no: el que sé és que quan la col·lectivitat no s'organitza cau en mans de la tirania d'uns pocs. L'Estat ha de fer comprendre que la única garantia de la individualitat és la col·lectivitat.

En les terres de regadiu en canvi és possible que persisteixi la direcció dels que les cultiven. Pot seguir regint-les el qui té l'hàbit de regir i ha demostrat condicions de rector. No poden dirigir-les aquells que no han dirigit mai; aquells que no posseeixen els coneixements i la pràctica necessària. El fracàs de Rússia és motivat precisament per haver anat les terres en mans inexpertes. L'Estat no deu abandonar a la lliure iniciativa l'explotació de la terra. En el cultiu intensiu, el cultivador de la petita propietat pot ésser tècnic, amo i obrer a la vegada. En el cultiu de secà, no, perquè a les raons exposades n'hi puc afegir d'altres de molt pes: Imaginem un quadrat d'un quilòmetre. Si el dividim en cent parts tindrem cent parcel·les de 100 metres quadrats, però amb la divisió heu perdut una tercera part de terra aprofitable perquè la rella no podrà arribar mai al límit de les partions. I entre el que es pert en això i en les girades de la bèstia que llaura haurem reduït sensible

(Segueix a la pàgina 5)

ESPECÍFICS DE TOTS ELS PAÏSOS

Farmàcia Serra del Dr. Ornosà

Raval Sta. Anna, 80 - Telèfon 8 - REUS

Josep Andreu Abelló

ADVOCAT

dels Collegis de Reus i de Tarragona.

Estudi: Sant Joan, 7, entresol.

Telèfon 63 B.

REUS

Banc Urquijo Català

AGENCIA DE REUS

Negociem els cupons de venciment corrent

el líquid dels quals ens sigui conegut.

OPERACIONS DE BORSA
DESCOMPTA DE CUPONS
DIPOSIT DE VALORS

Banc Urquijo Català

LA GINESTA

Confeccions per a dones, homes i nens. Bona qualitat i preus reduïts.

Abans de comprar
visiteu aquesta casa.

Raval alt Jesús, 18.

(al costat del forn de Sant Jaume)

Senyora:

La nova **Siluetta 1932**
l'obtindrà amb una **Faixa-sosten**.

La Parisièn
(Patentat)

Única casa de les renombrades
Faixes i Corselets "WARNER'S"

FAIXES de totes classes a
preus limitats. Especialitat
en la mida.

Cotilleria

LA PARISIEN

Monterols, 11 - REUS

J. Sentís i Nogués

ADVOCAT

Despatx: Carrer Llovera, 19 entresol. Telèfon 46 B.

BELLOTGES, GRAMOFONS - DISCS

"La Voz de su Amo"

De venda: R. PERPIÑA

Major, 28 REUS

Banc de Reus de Descomptes i Préstecs

FUNDAT EN 1862

REORGANITZADES NOSTRES OFICINES FORANES, POSEM AL
SERVEI DEL PÚBLIC LES SEGUENTS

AGENCIES:

Ametlla - Batea - Borges Blanques - Borges del Camp - Cambrils - Casp - Cornudella - Espluga de Francolí - Falset - Flix - Gandesa - Maials - Montroig - Mora d'Ebre - Mora la Nova - Morell - Santa Coloma de Queralt - Sarreal - Selva del Camp - Valderrobres - Vilaseca - Vinaixa

DELEGACIONS:

Albi - Alcover - Alforja - Almatret - Arbeca - Ascó - Aitona - Benissanet - Calaceit - Calanda - Canonja - Cervià - Constantí - Favara - Fatarella - Faió - Garcia - Granadella - Horta de Sant Joan - Juncosa de les Garrigues - Juneda - Llardecans - Maella - Mas de les Mates - Mequinença - Miravet - Montblanc - Montbrió - Pobla de Granadella - Pobla de Massaluca - Prades - Riudoms - Rourell - Sàstago - Seròs - Tivissa - Ulldemolins - Valdealgorta - Vandellòs - Vilallonga - Villalba dels Arcs - Vimodí - Vinebre

SUB-DELEGACIONS:

Aleixar - Bisbal de Falset - Riudecanyes - Riudecols - Vallmoll

ANTIGA CASA PADRENY-Confiteria

CARRER SOL I ORTEGA, 15 - TELEFON NUM. 102 - REUS

PANELLETS i MASSAPANS DE GEMA

Premiats amb Diploma d'Honor, Medalla d'Or i Creu en l'Exposició de Liège (Bèlgica) 1926'

Diploma de Gran Premi, Medalla d'Or i Creu en l'Exposició de Roma 1926-27

Noticiari

La jornada "revolucionària"

Semblava que els averanys pel diumenge passat tenien un caire no massa tranquil·litzador. La insistència dels elements extremistes en caldejar l'ambient mitjançant soflames i literatura més o menys clandestina; l'estat una mica d'alarma i el nerviosisme que havien deixat les troballes d'armes i explosius arreu d'Espanya i especialment en alguna població propera a Barcelona, i més que res la impressió que es tenia que certs elements extremistes anaven a fer un va i tot per reconquerir posicions en l'estament obrerista, havien creat una mena d'expectació davant l'anunci d'una jornada de protesta organitzada i mobilitzada per la Confederació Nacional del Treball.

Hom temia si no un dia d'agitació extrema, almenys incidents o actes suficients, si més no, per crear un estat d'alarma que és el mòbil que, al fi i al cap, semblava animar els caps de les projectades manifestacions "revolucionàries".

Però tota aquesta expectació i curiositat quedà, afortunadament, defraudada.

A Barcelona, la Meca del sindicalisme, fallit l'intent de la paràlització dels transports públics, hom pogué donar ja per fracassat el moviment, tal com així ocorregué. Deixant a part els petits incidents, manifestacions, detencions i el lamentable intent d'agressió al comandant dels guàrdies d'assalt, el dia d'ans d'ahir no es diferencià dels altres diumenges en res, com no fos en el dia magnífic que motivà una gran afluència a les defores de la ciutat. Els passeigs i carrers centrals es veieren també animadíssims.

De bon matí, en veure els ciutadans barcelonins que circulaven sense novetat tramvies, taxis i autòmibus, prengueren confiança i no trencaren per res el ritme normal d'un dia destinat al descans i a l'esbarjo. L'ostentació de forces i les precaucions preses a certs punts de la ciutat no foren motiu d'alarma, i com qui diu ni d'expectació. Hom ha vist, il·lustrant el que diem, com era desfeta una manifestació, com s'acordonaven unes mansardes pels guàrdies civils, màusser en mà i els d'assalt, com es practicaven una sèrie de detencions, sense que ni tan sols hi haguessin les corredisses tan habituals en aquests casos. El que passava era absolutament aliè al pú-

blic, que només sentia indiferència vers l'intent perturbador.

A Reus ni sisquera hem sentit la remor d'aquesta nova onada "revolucionària".

A la resta de Catalunya sembla que la tranquil·litat ha estat poc menys que absoluta.

I el mateix a tot Espanya.

Sevilla, tant magníficament decorada aquests dies per la troballa de tota mena d'artefactes i instruments terroristes, semblava que havia d'ésser el centre de l'anunciada protesta. Tampoc no ha passat res d'extraordinari a Sevilla.

En resum: els iniciadors ni sisquera han trobat, en la "festa revolucionària" de diumenge passat, els motius sentimentals amb què basar-se per a celebrar una altra festa semblant la setmana pròxima.

Enric Olesti Reig

METGE

Malalties de l'aparell digestiu (compreses les ano-rectals)

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5

Edifici Caixa Pensions, 1.er, 1.

*** Seguint el costum que té establert l'empresa del Teatre Fortuny, en donar-nos a conèixer els últims èxits teatrals, ens anuncia per al dijous pròxim, l'estrena del sàinet-vodevillesc, en dos actes, música del celebrat mestre Penella, "El huevo de Colón".

Aquesta obra que s'ha fet centenària a Madrid, i que al Teatre Victòria, es ve donant fa més de dos mesos seguits amb èxit xardorós, es presentarà a Reus amb el màxim d'acurada escenificació i amb 40 artistes. El decorat i el vestuari seran exprofessos.

Taller de Reparacions d'Aparells de Ràdio

per personal de Telègrafs

Rep. Colonial - Columbia.

Carrer Rosich, 5 — REUS

*** Dinem de Barcelona que el cambrer d'un bar del carrer de Sant Ramon disparà contra dos homes, que resultaren ferits i moriren més tard a l'Hospital Clínic, i en fer-se escàpol amb la pistola a la mà, uns guàrdies l'empaitaren a trets i el mataren.

COMPTABLE s'ofereix

raó en aquesta impremta.

*** Avui fineix el termini per a les inscripcions al Setè Congrés de Metges de Llengua Catalana, el qual tindrà lloc a Palma de Mallorca els dies 27 de juny i 3 de juliol.

El nombre d'inscrits fins a la data és molt important.

AVIS

Havent-se extraviat 50 dècims del bitllet de la Loteria Nacional núm. 36428 i set del núm. 22526, tots del sorteig del dia 1 de juny pròxim, dels quals la Sra. Delfina Perelló n'expedí participacions de una pesseta, es fa avinent per mitjà d'aquest anunci que queden anulades dites participacions i per tant els que en posseeixin poden passar pel domicili de la Sra. Perelló, kiosk de la Plaça Santiago Rusinyol, la qual els retornarà l'import corresponent.

*** *Que us facin un vestit i que us el poseu és cosa fàcil; el difícil és que us el facin el suficientment bé perquè al posar-vos-el experimenteu la sensació de benestar que produeix una peça impecable. Us convencereu vestint-vos a la Sastreria Queralt, Monterols, 35.*

*** La preciosa pel·lícula, tota parlada en espanyol "Lo mejor es reir", es donarà dimecres pròxim d'estrena al Teatre Fortuny.

La graciosa artista Imperio Argentina, qui ha triomfat en els principals teatres de Barcelona, en fa del seu rol un exquisidíssim treball canta i balla les més belles danses i cançons. La trama d'aquest film és emocionant i d'insuperable vis còmica.

TINTORERIA "LA MUÑECA"

Raval Santa Anna, 36

Rentats a sec

Encàrrecs al dia

Preus limitats

*** A una casa del carrer Corribia de Barcelona, ans d'ahir es declarà un violent incendi que destruí tot l'edifici.

Una família, des d'una finestra del tercer pis es llençà al carrer, i resultà un mort i un ferit.

10-12 pessetes

Treballant hores lliures. (qualsevol localitat).

5.000 ESTILOGRAFÍQUES

gratis als nostres col·laboradors. Enviar cinc adreces d'amistats.

Ed. "NOVELTY". APARTAT núm. 10079, MADRID.

*** A Vilanova i Geltrú s'ha comès un robatori a l'església, emportant-se'n els lladregots la quantitat recaptada en vuit almoiners, que esbutzaren, i diversos objectes per al culte.

*** Ha estat publicat el programa d'actes del tradicional "Aplec de la Sardana", que tindrà lloc el vinent diumenge, dia 5, a Barcelona.

*** Com poden veure els nostres lectors a la secció corresponent, aquesta nit, a les 10, els joves músics senyors Pau Francesch, violoncelista i Joan Roig, pianista, ambdós d'Alcover, donaran un concert a l'estudi de Ràdio Reus.

El senyor Francesch és deixeble del senyor Francesc Vergés Tapiró i el senyor Roig ho és de l'Acadèmia del senyor Piqué. Donades les excel·lents aptituds dels concertistes i l'interessant programa preparat, cal confiar en una vetllada magnífica.

FILTRI L'AIGUA

en un dels nostres filtres a pressió, obtindrà ràpidament aigua clara i completament filtrada.

Evitarà un sens fi de malalties.

Preu a l'abast de tothom.

Dongui un avís personalment o bé per telèfon i vindrà un Agent a fer-li una demostració completament gratuïta i sense compromís per a vostè.

A. Salas Olivé

Antiga "Cruz Roja"

Monterols, 3 - Tel. 262 B.

*** A Bermeo, el nen Lluís Velasco, de vuit anys, jugava amb al tres de la seva edat damunt una paret que rodeja el convent dels Pares Franciscans, quan perdé l'equilibri. S'agafà a una creu, i aquesta caigué damunt d'ell causant-li una ferida al cap de tanta importància, que morí als cinc minuts.

BAR OLESTI

CASTELAR, 17. - REUS

Refrescs i gelats de tota mena.

Licors de marca.

*** A Sabadell tingueren lloc actes d'homenatge a l'artista Joan Vila Cinca. Hi assistí el President de la Generalitat i els consellers senyors Gassol i Tarradellas.

*** Avui dimarts, a les 10 de la vetlla, tindrà lloc al concorregut Gran Cafè-Restaurant de París un selecte concert per la molt notable agrupació musical que dirigeix el mestre Subietes, interpretant el següent escollit programa:

"Angone Can Smile" (fox), Evans.

"La Bohème" (fantasia), Puccini

"Alborada" (blues), Sbona.

"Danza Espanyola", Fernández.

"Los Claveles" (selecció), Serano.

"Fuentelarreina" (pas-doble), Sbona.

La reunió de Foment N. R.

Cridem l'atenció dels nostres amics socis de Foment Nacionalista Republicà sobre la convocatòria de la reunió general extraordinària que aquesta nit ha de celebrar-se en nostra entitat.

L'objecte d'aquesta reunió és, com ja diguérem, el tractar de l'adquisició d'un local d'estiu, el qual a la vegada que servirà d'esplai dels socis en les festes recreatives que s'hi celebraran, permetrà no haver d'interrompre cap de les múltiples activitats que avui es desenrotllen dins la nostra entitat política.

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT

Despatx: carrer Jesús, 19. - REUS

Tots els dies de 2'30 a 7 tarda
Els dilluns tot el dia.
Els diumenges al matí.

*** Per conducte de l'Ambaixada britànica fou rebuda, per la Biblioteca cervantina, d'El Toboso, una luxosíssima edició del Quixot en anglès, dos volums, col·locats en artístic estoig, donats per Mr. Ramsay Mac Donald, primer ministre d'Anglaterra, amb sentida dedicatòria.

Amb aquesta edició són 25 les rebudes d'Anglaterra.

*** La Sastreria Queralt és proposa demostrar d'una vegada al jovent que el lluir la marca de la casa és un privilegi a l'alcanc de tothom. Cal només saber per experiència la durada d'un vestit ben fet tenint en compte el seu cost que pot escolir-se des de 135 pessetes.

*** Al Museu Provincial de Còrdova i amb assistència de familiars, admiradors i amics, se celebrà en la intimitat l'acte de col·locar un bust de Romero de Torres, original de Benlliure.

Es llegí una poesia de Lluís de Gàlvez, que assistí a l'acte.

*** S'ha celebrat la XX Festa del Pedal, la qual aplegà diumenge, a Martorell, més de cinc mil ciclistes.

TOTS ELS LLIBRES EN TOTS ELS IDIOMES

Libreria Nacional i Estrangera

Raval Santa Anna, 20 - Telèfon 419 A.

Oferim un servei de vendes a terminis

*** Avui se celebrarà a Barcelona l'Assemblea de constitució del Front Únic Femení Esquerrista.

*** Diuen d'Estocolm que ha mort el senyor Herman Lindquist, ex-ministre i ex-president de la segona Cambra del Reichstag.

*** Es troba totalment restablert de l'enfermetat que l'ha retingut uns dies al llit, nostre volgut amic, el regidor d'aquest Ajuntament En Francesc Abelló.

Ho celebrem.

*** A Madrid s'ha constituït la Societat Espanyola d'Artistes Desconeguts.

Enric Darnell Martí

ADVOCAT

consulta de 10 a 1 i de 4 a 6.
Carrer Sant Joan, 32 (bis), 1er. 1.ª

*** Diuen de Calcuta que un cicló devastà la regió de Madras, morint onze persones.

*** "Cartas de Amor", és el títol del magnífic tango, la música i lletra del qual publica en el seu número 189 la revista hispano-americana de música popular, "El Tango de Moda".

Clínica Operatoria "Misericòrdia"

DEL

Dr. A. Pons Molins

Cirurgia general
Ginecologia

Parts

Passeig de Prim, Tel. 85
Raval Sta. Anna, 2, Tel. 656
REUS

*** El governador civil senyor Nogués i Comet ha dit que havia estat autoritzada la instal·lació a la veïna capital de l'emissora de ràdio sol·licitada per aquella Associació de la Premsa.

*** Fins fa poc hom creia que el suficient era anar vestit. Ara s'imposa anar ben vestit. No és el mateix i costa el mateix. Proveu-ho fent un encàrrec a la Sastreria Queralt, Monterols, 35.

*** Comuniquen d'l, Txang que ha sotsobrat un navili nord-americà al riu Yang-Tsé.

Manquen 45 persones de les que anaven a bord. S'ha salvat el capità.

Pau Borràs i Aragonès

ADVOCAT

Aribau, 89, pral., 1.ª (cantonada Mallerca) Telèfon 74479

BARCELONA

*** A Nantes una dona, que fou víctima d'un atac de bogeria d'erement, ha degollat, utilitzant una navalla d'afaitar, a tres fills seus de quatre, sis i deu anys d'edat.

*** Un transeünt entregà al guàrdia Rosich un taló de ferrocarril, que havia trobat.

Aquest taló està dipositat al Quarteret Municipal, on serà entregat a qui acrediti ésser-ne el dueny.

Sucre de Maduixes

PURGANT IDEAL

*** L'Institut Nordamericà de Nova York, dictaminarà en breu sobre un nou tipus de rajoles de cristall, que posseeixen una enorme resistència per al calor, són tan dures i resistents com els millors construïts que es coneixen i posseeixen la qualitat vertaderament extraordinària de deixar passar la llum com els vidres ordinaris, però en canvi és impossible descobrir des del carrer el que passa a l'interior de l'edifici construït amb ells.

Fent cases amb aquestes rajoles s'haurà donat un pas gegantí per a la salubritat de l'habitació, puix que la llum del sol penetraria arreu dels edificis.

Diada dels Infants

Amb un temps esplèndid, com feia dies no el disfrutavem, ans d'ahir va celebrar-se en aquesta ciutat l'anunciada Diada dels Infants.

A primeres del matí, la banda de cornetes i tambors de la Creu Roja va tocar dianes pels carrers i places.

Els gegants, acompanyats de les populars gralles donaren els tradicionals toms per la ciutat, fent l'alegria de la quitxalla.

Les sessions de cinema donades al Teatre Fortuny i Saló Kursaal, es veieren molt concorregudes.

A les dotze, amb assistència de l'Ajuntament, va tenir lloc la recepció del departament de Maternitat de l'Hospital Civil.

A la tarda, en el Velòdrom de la Casa del Poble, van haver-hi curses ciclistes, en les quals hi prengueren part elements infantils en dues proves i corredors de categoria en una de quinze minuts amb sprints.

Més tard a l'Estadi del Reus Deportiu, tingueren lloc les festes prèviament anunciades. Banda Municipal, Orfeó Reusenc, Eco Republicà, Esbart Folk-lore, Cobla Catalunya, Gegants i els alumnes de Cultura Física de les Escoles Oficials de 1.ª Ensenyança, feren les delícies de la molta mainada i nombrós públic el qual omplenà com mai havíem vist aquell Estadi.

Al cap al tard a la Plaça de Prim, la Banda Municipal donà un concert, amb qual acte s'acabà la Diada.

Cal afegir a aquesta suscita ressenya, que la festa organitzada per primera vegada a Reus, pel nostre Ajuntament resultà altament simpàtica i a la qual s'hi associà tota la ciutat amb ver entusiasme.

Vida Corporativa

CENTRE DE LECTURA

JUNTA DIRECTIVA

Avís

D'acord amb el que disposa l'article 29 dels vigents estatuts, es convoca als senyors socis del Centre a les eleccions generals ordinàries que tindran lloc el dia 31 de l'actual mes, de 10 a 11 de la nit, per tal de proveir els càrrecs de president de l'entitat i els de les Juntes Seccionals, indicats en les respectives convocatòries.

Reus, 23 de maig de 1932.—Per A. de la J. D., el secretari, P. Estrada.

Ràdio Reus

Programa per avui, dimarts

A les 12: Emissió benèfica.

A les 21: Obertura. Canvis. Música lleugera.

A les 21'45: Notícies de premsa.

A les 22: Recital de violoncel pel senyor Pau Francesc, acompanyat al piano pel senyor Joan Roig, amb dós d'Alcover, amb el següent programa:

"Arioso", Bach;

"Zur Guitarre", Popper;

"Elégie", Fauré;

"La Fileuse", Dunkler;

"Allegro appassionato", Saint-Saens.

Alternant, discos impressionats per l'Orfeó Català, de Barcelona, i altres.

A les 23'30: Final.

Foment Nacionalista Republicà

Es convoca a tots els socis a la reunió general extraordinària que, per a tractar de l'adquisició d'un local d'estiu, tindrà lloc el pròxim dimarts, dia 31 del corrent, a les 10 de la nit, de primera convocatòria, i mitja hora més tard de segona.

Reus, 28 de maig de 1932.—Per A. del C. D.—El Secretari, Marian Canals.

“La Revolució i l'Agri- cultura”

(Continuació de la 1.ª pàgina)

ment la sembradura i (per tant, la collita. Altre objecció: Imaginem que un pare que té una parcel·la — i que ell és prou per sembrar-la — es troba amb els fills grans i aptes per ajudar-lo. Què faran aquests?

(El conferenciant llegeix unes dades d'una revista alemanya per tal de demostrar com les conveniències del transport d'adobs i de productes estan en pugna amb la parcel·lació perquè aquesta fa menys dreturers i assequibles els camins i vies de comunicació).

Es evident que l'explotació de les terres de cultiu extensiu han d'ésser explotades per la col·lectivitat. No vull dir jo que de cop i volta s'hagi d'anar a les grans explotacions. Pot procedir-se per etapes; poden realitzar-se assaigs per tal d'anar educant poc a poc els treballadors. Si no podem anar a la gran explotació anem a la mitjana, però mai a la petita parcel·lació perquè per aquest mitjà farem més esclau l'home ja que tan si obté de la terra el necessari per viure com si no haurà de pagar a l'Estat el cànon convingut: altrament aquell li prendrà la terra.

Aquestes grans o mitjanes explotacions sempre i en tots els casos deurién ésser controlades pels tècnics de l'Estat. Si no fos així podríem trobar-nos amb que tots els nuclis cultivadors sembrassin blat, per exemple, i ens trobéssim amb una sobra ruïnosa d'aquest ce real i en canvi ens trobéssim amb una manca absoluta d'altres productes que la terra ens podia donar. L'excés de producció en l'agricultura té una major importància que en la indústria. En la indústria un excés de producció abarateix el producte i augmenta la capacitat adquisitiva del consumidor. Però si jo puc comprar-me dos trajes per temporada quan la tela val poc preu, no compraré vint pams diaris si el meu estòmag no n'admet més que dos. L'Estat, doncs, deu intervenir per a ordenar i reglamentar la producció i a la vegada perfeccionar-la per mitjà dels tècnics.

He de referir-me ara al problema de la retribució. Aquest problema no existeix quan es tracta de terra de regadiu. Aquesta, que permet un treball continu gràcies a la diversitat del cultiu, proporciona renda suficient per a l'Estat i per al pagès que obtindrà fà-

cilment el producte íntegre del seu treball. Quan es tracta de terra de secà el procediment és més complex. L'Estat s'ha d'incantar de les terres — indemnitzant o no als propietaris segons sia llur dret — i ha d'entregar-les en explotació a la col·lectivitat pactant amb ella el cànon i arbitris, i deixant a son favor la resta del producte. La col·lectivitat ha d'organitzar-se i ha de tenir dret a intervenir i fiscalitzar la part administrativa regida per l'Estat, però sotmetent-se sempre a la direcció dels tècnics. La disciplina imposada pels tècnics ha d'ésser inflexible. Solament la ignorància pot obstaculitzar el predomini dels tècnics, puix que sense aquests s'haurà de caure necessàriament sota les urpes del capitalisme. Si arreu existís la pràctica del cooperativisme que existeix a Catalunya, el treball en col·lectivitat no espantaria a ningú. Jo crec que quan s'hagi ben comprès la cooperació arribarem fàcilment a la consecució d'aquell ideal que sintetitza dient: la terra per a tots i no per a cadascú.

Queda encara per estudiar un altre aspecte de cultiu propi de les vostres terres: el cultiu de secà coordinat amb l'explotació de l'arbre. Si doneu a un pagès un tros de terra pròpia per al cultiu coordinat i li dieu: La propietat d'aquest tros de terra no és teua, és de l'Estat; tú en gaudiras mentre visquis: explota-la, el pagès us respondrà: Jo la sembraré, però no hi plantaré oliveres, ni garrofers, ni ametllers perquè quan aquests arbres produiran per pagar-me el meu treball jo ja seré mort; si la terra quan jo mori ha de passar a mans agenes i no a la dels meus successors empraré un cultiu de profit immediat. Per aquesta mena de terres s'hauria d'emprar el sistema de cessió a perpetuïtat o a 99 anys que cau dins de la perpetuïtat puix que aquest espai de temps correspon a tres generacions. Amb aquest estímul el pagès plantaria arbres i no l'espantaria la possibilitat de que es repetís la catàstrofe de la filloxera, puix sabria que podria replantar perquè els seus fills cobririen el preu del seu esforç.

Finalment vull parlar de la conveniència d'evitar l'especulador en la venda dels fruits de la terra. Els productes d'horta no poden guardar-se i per tant no poden ésser objecte d'especulació; però les ametlles, el vi, l'oli, poden estivar-se sense perill; i com que el retenir-los influeix necessàriament en els preus de les mercaderies, es necessari que l'Estat cui-

di d'evitar l'especulació i de mantenir l'equilibri entre el cost de producció i el preu de consum.

Resumint tot el que he dit, advoco per a que ens organitzem en democràcia i amb un esperit francament col·lectivista. Per la producció, ordre essencial, ordre econòmic i en aquest ordre no podem portar-hi passió per que amb un excés de passió la democràcia no és possible. La democràcia econòmica seria un fracàs. Hem de propugnar per la democràcia política.

I abans d'acabar, vull dir-vos que la Reforma Agrària que s'està discutint està orientada a solucionar l'atur. No revela altra preocupació que la de donar feina als que no en tenen. Està mancada de fonament sòlit: no arriba a l'entranya del problema. No sé si la discutirem o no; dependeix de moltes coses. Si obtenim l'Estatut, llavors no serà necessari l'intervenir-hi perquè els problemes nostres ja ens els resol-drem nosaltres mateixos.

HE DIT.

Inconsciència

L'últim cop que havem sentit parlar a l'actual ministre d'Agricultura Marcellí Domingo, concretava la seva opinió enfront dels atacs de la demagogia, amb aquestes encertades paraules: “ni extremismes de dreta ni extremismes d'esquerra”.

Aquesta frase té un contingut real i d'actualitat, referent a ella deuriem meditar llargament aquells sectors que es llancen inconscientment a la lluita revolucionària sense cap probabilitat d'èxit, o bé aquells altres que solapadament intenten destruir els fonaments del règim establert per la lliure voluntat del poble.

Els homes que durant la llarga etapa de despotisme per la qual ha passat Espanya, no han mostrat una energia extremada per a portar un canvi de situació, no tenen cap dret ara, aprofitant el liberalisme de la República, a fer trontollar la seva estabilitat sense tenir en compte que perjudiquen la llibertat i al mateix temps els ideals que creuen i diuen defensar.

El drama intern de la nostra història mostra de manera clara i inequívoca que tot moviment esporàdic, que no porta suficient vitalitat pròpia per a imposar-se, tendeix després de més o menys vicissituds vers el mateix lloc i vers la reacció.

Aquesta fatalitat històrica, heredada directament d'un militaris-

me i clericalisme extremats, semblava que havia estat definitivament superada per la revolució democràtica del passat any, no obstant, però, hi ha motius per a suposar que les fraccions extremistes, actuant separatament, tenen el propòsit de destruir la nova legalitat establerta. Un cop més té confirmació aquella frase tantes vegades repetida de que els extrems es toquen.

Corria l'any 1843, quan la regència del general Espartero, que el tron d'Isabel II es veia amenaçat pels dos extremismes, el progressisme acabillat per López i Olózaga i l'absolutisme guiat per Narvèez. Creien còndidament els progressistes d'aleshores, com els extremistes revolucionaris d'ara, que llençant a Espartero del seu alt sitial la democràcia es veuria beneficiada per un progrés considerable, a l'apoderar-se de les regnes del poder, i al mateix temps que seria eliminada tota possibilitat de reacció.

Un motiu futil, la crisi d'un govern i altres causes de poca importància, fou suficient per aixecar a les dues fraccions polítiques contra d'aquella que representava una posició de centre. El resultat de la caiguda d'Espartero no es va fer esperar, un govern López de vida curta, un altre d'Olózaga llençat violentment i al poc temps González Bravo i Narvèez regint els destins d'Espanya amb plens poders per imposar normes absolutistes tan velles que després de 1812 semblaven definitivament superades.

Aquesta fou la realitat de l'Espanya del segle passat. Aquesta seria la realitat del present si el govern actual i el que pugui sortir del Parlament no tingués suficient força per a resistir, i àdhuc si fos precis destruir, els extremismes d'ambdós costats.

La història com la naturalesa avança per evolució; els salts donats en el buit ocasionen generalment resultats deplorables; a un poble sols li és permès llençar-se a un abisme en un moment de justa desesperació col·lectiva.

JOAN GILBERT I ROMAGOSA

Joventut de Foment N. R.

SECCIO EXCURSIONISTA

Excursió pel dia 5 de juny al Xalet Tillar.

Sortida de Reus a les 6 del matí del nostre casal, en omnibus.

Provisions individuals.

Per inscripcions al conserge.

ENOFOSFORINA SERRA

Insubstituïble en les **convalescències**

Neurastènia, Esgotament i Debilitat general

Magatzems **LA FLECA**

PERFUMERIA : : BISUTERIA
QUINCALLA : : JUGUETS
DIPOSIT A. G. P.

PAPERS DE TOTES CLASSES I MANIPULATS

CARRER ALEUS, 1 - TELÈFON 566 REUS

Fill de **J. Sanromà**

**Gomissionista de Duanes
Segurs marítims
Transports**

Agent de la Cia. "**ADRIA**"

Servei regular setmanal, amb sortida tots els **divendres**, per a **Marsella** i ports d'Itàlia fins Fiume.

Agent de la **AMERICAN EXPORT LINES**

Servei quinzenal per als ports de **New York, Filadèlfia, Boston i Baltimore** i

Entrega de coneixements directes per als ports de **Alejandria, Jaffa, Haifa i Beirouth.**

**Telegrames SANROMA
Telèfon núm. 30**

REAL, núm. 17 - TARRAGONA

Fustes **Abelló**

Pi i Margall, 4

REUS

Tingui precaució,
porti sempre da-
munt un tub del
tafetà líquid

JEIL

Desinfecta i cura
ràpidament: feri-
des, llagues,
talls, cremades
i penellons

Suprimeix els pegats i benes i no priva de rentar-se i servir-se de la part malalta.

INDISPENSABLE a totes les llars, col·legis, despatxos; a tots els esportius, excursionistes i a tothom en general.

Preu: Ptes. 1'35 el tub. A farmàcies i drogueries.

Representant general: **N. SALLÉS** - Apartat 199 - Barcelona - Telèfon 79561

Farmàcia

Cavallé

Raval alt Jesús, 40

Telèfon núm. 9 A.

EXTENS ASSORTIT EN

PERFUMERIA

Avisant per telèfon es reculliran i es serviran els encàrrecs a domicili.

Cotilleria Pujol

Senyores: En aquesta Cotilleria, hi trobaran un gran assortit de **Cotilles, Faixes i Sostents**, a preus molt limitats.

ESPECIALITAT EN LA MIDA

Raval alt Jesús, 27

REUS

HORARI DE TRENS

DE REUS A BARCELONA (Per Vilanova)

Cor. Lleg. Expr. Mixte Expr. Lleg. Cor. Mixte Ràpid

Surt de Reus	*5'25	6'52	7'33	8'37	12'52	13'14	15'58	*17'05	21'14
Arriba Barna., baixador	7'56	9'10	9'16	13'09	14'34	15'27	19'14	20'17	23'02
Arriba Barna., estació	8'08	9'12	9'27	13'25	14'45	15'38	19'26	20'28	23'13

DE BARCELONA A REUS (Per Vilanova)

Lleg. Ràpid Cor. Lleg. Expr. Mixte Lleg. Expr.

Surt Barcelona, estació	*5'27	8'27	9'18	14'—	14'48	15'40	18'43	19'58
Surt Barcelona, baixador	5'39	8'39	9'30	14'13	15'—	15'54	18'55	20'10
Arribada a Reus	9'13	10'19	12'52	16'22	16'39	20'23	21'02	21'51

DE TARRAGONA A BARCELONA (Per Vilanova)

Cor. Lleg. Lleg. Expr. Lleg. Lleg.

Sortida de Tarragona	5'45	*7'20	10'—	12'55	13'40	20'35
Arribada Barna., baixador	7'56	9'10	12'38	14'14	15'27	22'38
Arribada Barna., estació	8'08	9'12	12'49	14'25	15'38	22'49

DE BARCELONA A TARRAGONA (Per Vilanova)

Lleg. Lleg. Expr. Mixte Lleg. Cor.

Sortida Barna., estació	*5'27	14'—	15'—	*15'40	18'52	21'25
Sortida Barna., baixador	5'39	14'13	15'11	15'54	19'05	21'37
Arribada a Tarragona	8'04	15'56	16'30	19'12	20'48	23'45

El senyal * significa canvi de tren a Sant Vicents.
El senyal " significa canvi de tren a Roda.

DE REUS A MORA LA NOVA

Merc. Ràpid Cor. Expr. Merc. Mixte Expr.

Sortida	6'40	10'23	13'37	16'42	17'47	21'13	21'54
Arribada	10'56	11'26	15'16	17'44	19'42	23'26	22'54

De les comarques

MASROIG

El dia 14 sortiren d'aquesta vila el "Grup Art i Natura", amb direcció a Montserrat. En la seva col·lectiva excursió i per tal de recórrer les històriques muntanyes i el seu Santuari, el dia 14 varen fer nit a Esparraguera i a l'endemà es dirigiren a Montserrat.

El dia 15, després de fer nit a Igualada varen passar per Santes Creus i per Reus per a arribar a Masroig a les sis de la tarda. Tots els qui efectuaren aquesta excursió quedaren encantats, per la bona organització, pel que cal felicitar al company Jaume tant més per la cura i gust que té en escollir els més pintorescs i formosos paisatges de Catalunya.

— Cridem l'atenció del nostre Ajuntament i en primer lloc del senyor batlle, faci la mercè de fixar-se en el mur que hi ha a la Plaça Nova, donant cara a cà la Margarida. Representa un perill per als infants i ens sembla que no costaria gaire arreglar-ho, puix amb una barana de ferro des de cà Damià a la font pública els infants podrien estar allí amb tota seguretat.

— L'equip reserva del Masroig el dia 22 es va traslladar a Miravet, jugant amb aquest i guanyant els de Miravet per 3 a 6.

FREDERIC AMART

Masroig, 28 maig de 1932.

Juventut de Foment N. R. SECCIO BIBLIOTECA

Pels senyors que s'anomenen, han estat donats per a la nostra Biblioteca, els següents llibres:
Jaume Fort:

"Anals de Reus, 1870 a 1879; 1880 a 1889; 1890 a 1907", del propi donant.

Centre de Lectura:

"El Campanar de Reus" i "L'obra dels Patricis", de Jaume Sardà Ferran.

Francesc López:

"Porque el español no ha llegado a más", de Ramon Latre; "La Senyoreta Elsa", d'A. Schnitzler; "La Educación Sexual", de Jean Marestan; "Candid", de Voltaire. Josep Andreu:

"Les cent millors poesies líriques catalanes", de J. M.ª Capdevila; "Res de nou a l'oest", d'Enric Maria Remarque; "Tolstoi", de Stefan Zweig; "La Raça", de M. Rossell i Vilar.

Del Grup Feminal de F. N. R.: "Buscant una ànima", de Dolors Monserdà de Macià; "La Terra d'en Gallari", de J. Iglésies. Francesc Pedrol:

"Con el pié en el corazón", d'El Caballero Audaz; "Clarianes", de Francesc Armengol i Duran; "L'encís de Can Feu", de J. Serracan Manan; "Jocs Florals, Patronat Obrer".

Aquesta Junta es complau en fer públic aquestes donacions tot remerciant als donants.

Els esports

FUTBOL

TORNEIG CIUTAT DE REUS

Resultats del passat diumenge
Tàrraga S. C., 2 R. Deportiu, 2
C. Nova, 1 Ateneu Igualadí, 4

Puntuació actual

C. D. Noia, 6 punts.
Ateneu Igualadí, 5 id.
Reus Deportiu, 4 id.
Tàrraga S. C., 3 id.
Catalunya Nova, 0 id.

PARTITS PEL PROPER DIUMENGE

A Reus:

R. Deportiu-C. Nova.

A Sant Sadurní de Noia:

C. D. Noia-Ateneu Igualadí.

Dencansa: Tàrraga S. C.

CAMPIONAT D'ESPANYA

Els resultats dels darrers quarts de final jugats ans d'ahir foren els següents:

Donostia-Barcelona, 1-1.
Espanyol-Corunya, 6-0.
Alavés-Atlètic Bilbao, 2-3.
Celta-Sporting Gijón, 3-0.

Queden classificats per a les semifinals: Barcelona, Espanyol, Atlètic de Bilbao i Celta de Vigo.

ATLETISME

EL FESTIVAL DE L'ESTADI

El resultat de les proves en què participaren els atletes del R.A.C. Deportiu en el festival que diumenge va organitzar el Tagament, foren els següents:

3000, steeple-chasse:

1. Clemente, del Júpiter, 10 m. 38 s. 2/5.

2. Granel, C. E. Natura.

3. Sender, R.A.C. Deportiu, 11 m. 13 s. 1/5.

4. Mengot, A. E. Tagament, fins a 18 classificats.

1500 metres llisos:

1. Montfort, F. C. Badalona, 4 m. 24 s. 3/5.

2. Pifarrer, F. C. Barcelona.

Informació telegràfica i telefònica

MANIFESTACIONS DEL SR. COMPANYS

Barcelona, 30. — El cap de la minoria catalana a les Corts Constituents senyor Companys ha dit que el discurs del senyor Azaña promourà una revolució en la consciència dels que havien elevat els vells tòpics a la categoria de dogmes patriòtics.

CONTINUEN

LES PRECAUCIONS

Barcelona, 30. — Avui, després del toc de retreta, quedaran novament quarterades les tropes, com a mitjà de precaució, mitjà que s'havia adoptat ahir fins a dos quarts de dues de la tarda en què quedaren retens en els quarts, tornant per la nit a permanèixer les forces quarterades fins a dos quarts d'onze d'aquest matí.

EL PRESIDENT

Barcelona, 30. — El senyor Macià, acompanyat del seu gendre, el doctor Peyrí, visità aquest matí el Dispensari Antituberculós del carrer de Rades.

EL PREU DEL PA

Tarragona, 30. — Els forners d'aquesta ciutat han sol·licitat novament els sigui autoritzat augmentar el preu del pa, el que havien demanat fa algun temps.

El dia 4 de juny es reunirà la Junta d'Economia Nacional per a resoldre prop del sol·licitat.

LA PROPAGANDA

EXTREMISTA

Tarragona, 30. — A Mora la Nova i a Pinell de Brai els extremistes intentaren celebrar mítings, que foren prohibits per l'autoritat.

A Espluga de Francolí, sense autorització de l'autoritat, es celebrà ahir un míting extremista.

3. Martorell, R.A.C. Deportiu, 4 m. 27 s. 2/5.

fins a uns 15 classificats.

400 metres llisos:

1. Muntaner, R.A.C. Deportiu, 52 s. 4/5.

2. Roca, F. C. Barcelona.

3. Carbonell, A. E. Tagament.

4. Rodriguez, C. D. Júpiter.

5. Vilaplana, F. Aragó.

Relleus Olímpics

(800-400-200-100):

1. F. C. Barcelona, 3 m. 37 s. 4/5.

2. R.A.C. Deportiu.

fins a 11 equips classificats.

El governador civil ha ordenat s'obri una informació per aclarir l'ocorregut.

MANIFESTACIONS DEL SR. BELLO

Madrid, 30. — Preguntat el president de la Comissió d'Estatuts, senyor Bello, sobre la retirada del projecte d'Estatut de Catalunya, per a ésser modificat, digué:

"No cal. Serà modificat damunt el dictamen, article per article. La Comissió està integrada per representants de tots els partits, el criteri dels quals és respectat, i de mà serà convocada una reunió per a dimarts, per tal que la Comissió acordi allò que calgui".

GOICOECHEA ES ELEGIT PRESIDENT DE L'ACADEMIA DE JURISPRUDENCIA

Madrid, 30. — A l'Acadèmia de Jurisprudència es verificaren eleccions per a elegir el nou president.

Participaren 528 acadèmics.

El President de la República, votà a mig dematí.

Triomfà l'ex-ministre, senyor Goicoechea per 290 vots contra 236 que obtingué l'ex-ministre senyor Piniés.

MANIFESTACIONS DEL GOVERNADOR

Sevilla, 30. — El governador manifestà que s'havia intentat calar foc a l'església de Santa Anna, de Triana, sense lograr llur propòsit els incendiàries. Afegí el senyor Sol que molts obrers se li havien dirigit lamentant la misèria en què es troben a causa de les freqüents vagues a què es veuen arrastrats.

Manifestà el governador també que en el registre practicat al clausurar-se els centres sindicalistes, foren trobats rebuts signats per Rodolf Cabezas, per quantitats que oscillen entre cent i cent cinquanta pessetes, per a fins de propaganda. Aquest individu és el que tenia allotjat en llur domicili l'amo del taller on fou trobat un dipòsit de bombes.

Digué que la tranquil·litat a la "província" era absoluta i que en Umbrete la policia havia trobat 42 pistoles.

Acabà dient que s'havia ampliat a tot el territori la jurisdicció del jutge que instrueix el sumari per les qüestions terroristes.

IMP. FOMENT